

TYKS-Seniorien Verkamatka Littoisten vanhalle verkatehtaalle

Nelisenkymmentä TYKS-seniorilaista kokoontui 21.5. Littoisten entisen verkatehtaan portille, jossa ”meistä töihin pyrkijöistä” valittiin, kuka kehrääjäksi, kutojaksi tai parsijaksi, Aaro Kiuru portinvartijaksi ja minut hyväksyttiin laitospmieheksi. Työvoimaa pestattiin jatkuvasti. Kun meidät oli pestattu töihin, lähdimme oppaamme kanssa tutustumiskierrokselle. Kierros oli järjestetty siten, että elimme mukana Verkatehtaan elämää. Oppaamme oli kutoja-Emma (Eeva Turpeinen), joka eri draamakohtauksissa yhdessä parsija-Eilan, kauppa-apulainen Aunen ja laitospmies Arvidin kanssa loihtivat herkullisia tuokioita.

Kuulimme, että tehdas oli perustettu jo 1820-luvulla ja sitä oli laajennettu monessa vaiheessa. Näimme myös kymmenkerroksisen, tehtaan maamerkiksi muodostuneen vesitornin, jonka sivuilla oli kellot ajannäyttäjinä. Tehdasalueella työskenteli enimmillään yli 1000 henkilöä, joita ja heidän perheitään varten oli rakennettu asuinrakennuksia ja lisäksi oli muun muassa koulu, ruokala, työväentalo ja lukusali. Tämä lukusalirakennus, jossa voitiin käydä lukemassa lehtiä ja kirjoja, muutettiin myöhemmin tehdasalueen kirkoksi. Rakennuksilla oli nimet kuten Törölä, Iso Punanen, Perälä, Pomola, Plasoja, Satulinna jne.

Tehtiin hyvää kangasta ja vienti veti. Patruuna asui alueella ja valvoi tehdasyhteisön toimintaa. Sitten aika muuttui, vienti ei enää vetänytkään samalla tavalla, tuli halpatuontia ja tehtaan omistus siirtyi "kasvottomille" pääomasijoittajille. Silloin tehtaan toiminta siirrettiin heikentyneen kysynnän takia Raunistulaan 1960-luvun lopulla, jolloin kankaan kutominen loppui Littoisissa. 1970- ja 1980-luvuilla tehdasalue alkoi rapistua ja alueella esiintyi ilkivaltaa. Sittemmin vuodesta 1996 tehdasrakennuksia alettiin muuttaa asunnoiksi ja tällä hetkellä tehdasalueella on noin 180 asuntoa noin 300 henkilön kotina.

Verkamatka oli hienosti toteutettu tutustumismatka. Puolivälissä kierrosta joimme kahvit herkullisen piiraan kera, näköalana monille meistä muistoista rikas Littoisten järvi. Retki päättyi Verkatehtaan kirkkoon, jossa lauloimme Arvidin johdolla Suvivirren. Kiitokset TYKS-Seniorien hallitukselle ja matkan vetäjälle Erja Lankiselle matkan järjestämisestä.

Matti Salo